

רשומות

ספר החוקים

2 באוגוסט 2006

2064

ח' באב התשס"ו

עמוד

396..... חוק הגנה על עובדים בשעת חירום, התשס"ו-2006

תיקון עקיף:

חוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969 – מס' 35

חוק הגנה על עובדים בשעת חירום, התשס"ו-2006*

פרק א': איסור פיטורים ורציפות בעבודה

הגדרות

1. בפרק זה –

"אדם עם מוגבלות" – כהגדרתו בסעיף 5 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998¹;

"הורה יחיד" – כהגדרתו בחוק משפחות חד-הוריות, התשנ"ב-1992²;

"השר האחראי", לענין מוסד חינוך – השר שבתחום אחריותו מצוי מוסד חינוך, לפי הענין;

"חוק ההתגוננות האזרחית" – חוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951³;

"חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז-1977⁴;

"ילד" – מי שטרם מלאו לו 14 שנים, וכן ילד בעל צרכים מיוחדים כהגדרתו בחוק חינוך מיוחד, התשמ"ח-1988⁵;

"מוסד חינוך" – לרבות מוסד חינוך כהגדרתו בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949⁶, מעון כהגדרתו בחוק הפיקוח על מעונות, התשכ"ה-1965⁷, וקייטנה כהגדרתה בחוק הקייטנות (רישוי ופיקוח), התש"ן-1990⁸;

"מצב מיוחד בעורף" – כמשמעותו בסעיף 9 לחוק ההתגוננות האזרחית;

"פיטורים" – לרבות אי-חידוש חוזה עבודה לתקופה קצובה, שהוא אחד מאלה:

(1) חוזה עבודה לתקופה קצובה של שנים עשר חודשים או יותר;

(2) חוזה עבודה לתקופה קצובה הפחותה משנים עשר חודשים, שהאריך או שחידש העסקה קודמת של העובד שהיתה סמוך לפני תחילת תוקפו של החוזה;

"קבלן כוח אדם", "מעסיק בפועל" – כהגדרתם בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996⁹;

"שעת התקפה" – כהגדרתה בחוק ההתגוננות האזרחית.

איסור פיטורים

2. (א) לא יפטר מעביד עובד בשל היעדרותו מהעבודה או אי-ביצוע העבודה, מחמת הוראה שניתנה בשעת התקפה לפי סעיף 9(ג) לחוק ההתגוננות האזרחית, או הוראה שניתנה בעת מצב מיוחד בעורף לפי סעיף 9(א) לחוק האמור, אשר בשלה נמנע מן העובד להתייבב לעבודתו או לבצעה, לפי הענין, ולענין אדם עם מוגבלות – לרבות בשל מוגבלותו.

(ב) (1) לא יפטר מעביד עובד בשל היעדרותו מהעבודה לצורך השגחה על ילדו, הנמצא עמו, עקב סגירת מוסד החינוך שבו לומד או שוהה הילד מחמת הוראה

* התקבל בכנסת ביום ו' באב התשס"ו (31 ביולי 2006); הצעת החוק ודבריו הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 257, מיום כ"ח בתמוז התשס"ו (24 ביולי 2006), עמ' 572.

¹ ס"ח התשנ"ח, עמ' 152.

² ס"ח התשנ"ב, עמ' 147.

³ ס"ח התשי"א, עמ' 78.

⁴ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

⁵ ס"ח התשמ"ח, עמ' 114.

⁶ ס"ח התש"ט, עמ' 287.

⁷ ס"ח התשכ"ה, עמ' 48.

⁸ ס"ח התש"ן, עמ' 155.

⁹ ס"ח התשנ"ו, עמ' 201.

כאמור בסעיף קטן (א), או עקב הוראה של השר האחראי שניתנה בשעת התקפה או בעת מצב מיוחד בעורף אשר מכוחה מחויב העובד לשהות במוסד החינוך שבו לומד או שוהה הילד, ובלבד שבתקופת היעדרותו של העובד התקיים אחד מאלה:

(א) הילד נמצא בהחזקתו הבלעדית של העובד או שהעובד הוא הורה יחיד של הילד;

(ב) בן זוגו של העובד הוא עובד או עובד עצמאי, ולא נעדר מעבודתו, מעסקו או מעיסוקו במשלח ידו, לצורך השגחה על הילד, ואם בן הזוג אינו עובד או עובד עצמאי – נבצר ממנו להשגיח על הילד.

(2) הוראות פסקה (1) לענין היעדרות מהעבודה עקב סגירת מוסד החינוך שבו לומד או שוהה הילד של העובד, לא יחולו אם היה במקום העבודה של העובד או של בן זוגו, בעת היעדרות העובד כאמור באותה פסקה, סידור נאות להשגחה על הילד.

(ג) לא יפטר מעביד עובד בשל היעדרות מהעבודה או אי־ביצוע העבודה מחמת מצב ביטחוני כמשמעותו בהסכם בדבר תשלום שכר באזור הגבלה, ששרר במקום מגוריו או במקום עבודתו של העובד, ובלבד שמקום העבודה או מקום המגורים, לפי הענין, מצויים באזור הגבלה; בסעיף קטן זה –

“אזור הגבלה” –

(1) לענין התקופה שמיום ט"ז בתמוז התשס"ו (12 ביולי 2006) עד יום ו' באב התשס"ו (31 ביולי 2006) – אזור הגבלה כהגדרתו לפי חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א–1961¹⁰;

(2) לענין התקופה שמיום ז' באב התשס"ו (1 באוגוסט 2006) עד יום כ"א באב התשס"ו (15 באוגוסט 2006) – אזור הגבלה כפי שנקבע לפי חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א–1961, לגבי יום ו' באב התשס"ו (31 ביולי 2006), ובלבד שקיים מצב מיוחד בעורף באותו אזור הגבלה;

“הסכם בדבר תשלום שכר באזור הגבלה” – כהגדרתו בסעיף 12.

(ד) היה המעביד קבלן כוח אדם, יראו לענין סעיף זה גם הפסקה, קבועה או זמנית, של העסקת העובד, כפיטורים, ויחולו הוראות אלה:

(1) מעסיק בפועל לא יגרם לפיטוריו של עובד של קבלן כוח אדם, בשל היעדרותו מהעבודה או אי־ביצוע העבודה בנסיבות כאמור בסעיפים קטנים (א), (ב) או (ג), לפי הענין;

(2) קבע בית הדין לעבודה כי עובד של קבלן כוח אדם פוטר בשל היעדרותו מהעבודה או אי־ביצוע העבודה בנסיבות כאמור בסעיפים קטנים (א), (ב) או (ג), לפי הענין, חזקה היא כי המעסיק בפועל גרם לפיטוריו בניגוד להוראות פסקה (1), אלא אם כן הוכיח אחרת;

(3) הוראות סעיף קטן זה באות להוסיף על האיסורים החלים על קבלן כוח אדם כמעביד לפי סעיף זה.

(ה) פוטר עובד בניגוד להוראות סעיף זה, בטלים הפיטורים.

¹⁰ ס"ח התשכ"א, עמ' 100.

- רציפות בעבודה 3. היעדרות עובד מהעבודה כאמור בסעיף 2 לא תיראה כהפסקה ברציפות עבודתו ולא תפגע בזכויות התלויות בוותק של העובד אצל מעבידו.
- נטל ההוכחה 4. בתובענה של עובד בשל הפרת הוראות סעיף 2, תהא חובת ההוכחה על הנתבע כי פעל שלא בניגוד להוראות הסעיף האמור, אם הוכיח העובד שניים אלה:
- (1) כי נעדר מעבודתו או לא ביצעה, בנסיבות כאמור בסעיף 2(א) או (ב)(1), לפי הענין;
- (2) כי הפיטורים היו בעת היעדרותו מהעבודה או אי-ביצועה, כאמור בפסקה (1), או בתוך חודשיים לאחר מכן.
- סמכות שיפוט ותרופות 5. לבית הדין לעבודה תהא סמכות ייחודית לדון בתובענה לפי פרק זה, והוא רשאי –
- (1) לפסוק פיצויים אף אם לא נגרם נזק של ממון, בשיעור שייראה לו בנסיבות הענין;
- (2) ליתן צו מניעה או צו עשה, אם ראה שהענקת פיצויים בלבד לא תהא צודקת; בבואו ליתן צו כאמור יביא בית הדין בחשבון, בין השאר, את השפעת הצו על יחסי העבודה במקום העבודה ואת האפשרות שעובד אחר ייפגע, ולגבי פיטורים הנובעים מצמצומים בעבודה גם את הוראותיו של הסכם קיבוצי החל על הצדדים; הוראות פסקה זו כוחן יפה על אף האמור בסעיף 3(2) לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), התשל"א-1970.¹¹
- התיישנות 6. לא יזדקק בית הדין לעבודה לתובענה בשל הפרת הוראות סעיף 2, שהוגשה לאחר שחלפו שנים עשר חודשים מיום שנוצרה העילה.
- עונשין 7. פיטר מעביד עובד בניגוד להוראות סעיף 2, או גרם מעסיק בפועל לפיטוריו של עובד של קבלן כוח אדם בניגוד להוראות סעיף קטן (ד) של הסעיף האמור, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)2 לחוק העונשין.
- אחריות נושא משרה בתאגיד 8. (א) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירה לפי סעיף 7 בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)1 לחוק העונשין; בסעיף זה, "נושא משרה" – מנהל פעיל בתאגיד, שותף למעט שותף מוגבל, או פקיד האחראי מטעם התאגיד על ניהול כוח האדם בתאגיד.
- (ב) נעברה עבירה לפי סעיף 7 בידי תאגיד או בידי עובד מעובדיו, חוקה היא כי נושא משרה הפר את חובתו לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח שעשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.
- שמירת זכויות 9. הוראות פרק זה באות להוסיף על זכויותיו של עובד לפי כל דין, הסכם קיבוצי או חוזה עבודה, ולא לגרוע מהן.
- ביצוע ותקנות 10. שר התעשייה המסחר והתעסוקה ממונה על ביצוע פרק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.
- תחולה 11. הוראות פרק זה לא יחולו על אלה:
- (1) מי שנקרא לשירות עבודה לפי חוק שירות עבודה בשעת-חירום, התשכ"ז-1967;¹²
- (2) שוטר כהגדרתו בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971¹⁵ (בסעיף זה – פקודת המשטרה);

¹¹ ס"ח התשל"א, עמ' 16.

¹² ס"ח התשכ"ז, עמ' 86.

¹⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 390.

- (3) סוהר כהגדרתו בפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971¹⁴;
- (4) עובד השירות כהגדרתו בחוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002¹⁵, ועובד המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים;
- (5) חבר בארגון עזר, כמשמעותו בסעיף 8 לחוק ההתגוננות האזרחית;
- (6) עובד בגוף הצלה כהגדרתו בסעיף 90א לפקודת המשטרה.

פרק ב': תשלום שכר לעובדים באזור הגבלה – הוראת שעה

הגדרות

12. בפרק זה –

- "אזור הגבלה" – כהגדרתו לפי חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961¹⁶;
- "הסכם קיבוצי" – הסכם קיבוצי כללי או מיוחד כמשמעותם בחוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957¹⁷;
- "הסכם בדבר תשלום שכר באזור הגבלה" – הסכם קיבוצי שנחתם ביום ו' באב התשס"ו (31 ביולי 2006) בין מדינת ישראל לבין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה, שענינו תשלום שכר לעובדים באזור הגבלה, שנעדרו מעבודתם או שלא ביצעו אותה;
- "התקופה הקובעת" – התקופה שמיום ט"ז בתמוז התשס"ו (12 ביולי 2006) עד יום ו' באב התשס"ו (31 ביולי 2006);
- "עובד" – למעט מי שחל עליו ההסכם בדבר תשלום שכר באזור הגבלה.

חובת תשלום שכר והפחתת ימי חופשה

13. (א) עובד שבמהלך התקופה הקובעת נעדר מהעבודה או לא ביצע את העבודה, בימים שבהם היו מקום עבודתו או מקום מגוריו באזור הגבלה, ישלם לו מעבידו במועד לתשלום שכר העבודה בהתאם להוראות חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958¹⁸, שכר בעד תקופת היעדרות או אי-ביצוע העבודה כאמור, בהתאם להוראות ההסכם בדבר תשלום שכר באזור הגבלה, וכן יופחתו ימי חופשה ממכסת ימי החופשה שזכאי לה העובד, בהתאם להוראות ההסכם האמור; לענין זה, "היעדרות מעבודה או אי-ביצוע עבודה" – בהתאם להוראות ההסכם בדבר תשלום שכר באזור הגבלה.

(ב) חל על עובד הסכם קיבוצי שהסתדרות העובדים הכללית החדשה אינה צד לו ואשר מסדיר, בין השאר, תשלום שכר בעד תקופת היעדרות או אי-ביצוע עבודה באזור הגבלה, בתקופה הקובעת, כולה או חלקה, יחולו לגבי העובד הוראות ההסכם הקיבוצי האמור, במקום הוראות סעיף קטן (א), ואולם כל עוד לא נחתם הסכם קיבוצי כאמור יחולו על אותו עובד הוראות סעיף קטן (א).

(ג) דין שכר המשתלם לפי הוראות ההסכם בדבר תשלום שכר באזור הגבלה, או לפי הוראות סעיפים קטנים (א) או (ב), כדין שכר עבודה לכל דבר וענין.

14. אין בהוראות פרק זה כדי לגרוע מהוראות חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985¹⁹, שמירת דינים לענין אישור שר האוצר בדבר שינויים בשכר או מתן הטבות כספיות אחרות הקשורות בעבודה מעבר למה שהוסכם או הונהג לגבי כלל עובדי המדינה, או מהסמכויות הנתונות לשר האוצר לפי החוק האמור.

¹⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 21, עמ' 459.

¹⁵ ס"ח התשס"ב, עמ' 179.

¹⁶ ס"ח התשכ"א, עמ' 100.

¹⁷ ס"ח התשי"ז, עמ' 63.

¹⁸ ס"ח התשי"ח, עמ' 86.

¹⁹ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

15. הוראות פרק זה יחולו על אף האמור בכל דין.

16. שר התעשייה המסחר והתעסוקה, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי, בצו, להאריך את התקופה הקובעת בתקופה נוספת שלא תעלה על 30 ימים (בסעיף זה – תקופת ההארכה), ובלבד שהתקיימו כל אלה:

(1) נכרת הסכם קיבוצי המאריך את תוקפו של ההסכם בדבר תשלום שכר באזור ההגבלה או נכרת הסכם קיבוצי אחר שענינו תשלום שכר לעובדים שנעדרו מעבודתם או שלא ביצעו אותה, בתקופת ההארכה;

(2) נקבע אזור הגבלה לפי חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"ה–1961, לגבי תקופת ההארכה,

ואולם לענין תקופת ההארכה, יקראו את ההגדרה "הסכם בדבר תשלום שכר באזור הגבלה" שבסעיף 12 כאילו במקום האמור בה נאמר "הסכם קיבוצי שחל בתקופת ההארכה שאישר לענין זה שר התעשייה המסחר והתעסוקה, בהסכמת שר האוצר, וענינו תשלום שכר לעובדים שנעדרו מעבודתם או שלא ביצעו אותה בתקופה האמורה".

17. הוראות פרק זה לא יחולו על מי שנקרא לשירות עבודה לפי חוק שירות עבודה בשעת חירום, התשכ"ז–1967.

18. שר התעשייה המסחר והתעסוקה ושר האוצר ממונים על ביצוע פרק זה והם רשאים, באישור ועדת הכספים של הכנסת, להתקין תקנות לביצועו.

פרק ג': הוראות שונות

19. לענין חוק זה דין המדינה כדין כל מעביד אחר.

20. תובענה בשל הפרת הוראות חוק זה יכול שתוגש בידי העובד או בידי ארגון העובדים היציג באותו מקום עבודה, ובאין ארגון עובדים כאמור – ארגון העובדים שהעובד חבר בו.

21. בחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט–1969²⁰, בתוספת השניה, בסופה יבוא:
"חוק הגנה על עובדים בשעת חירום, התשס"ו–2006".

22. (א) תחילתו של חוק זה, למעט סעיפים 4, 7 ו-8, ביום ט"ז בתמוז התשס"ו (12 ביולי 2006).

(ב) הוראות סעיף 2(ג) יעמדו בתוקפן עד יום כ"א באב התשס"ו (15 באוגוסט 2006).

(ג) הוראות פרק ב' יעמדו בתוקפן עד יום ז' באלול התשס"ו (31 באוגוסט 2006).

אברהם הירשזון
שר האוצר

אלי ישי
שר התעשייה המסחר והתעסוקה

אהוד אולמרט
ראש הממשלה

דליה איציק
יושבת ראש הכנסת

משה קצב
נשיא המדינה

²⁰ ס"ח התשכ"ט, עמ' 70; התשס"ב, עמ' 212.